Год. III.

Световидъ излази два путъ у седмици Средомъ и Суботомъ. Годишня му е цѣна 12 фор., на по године 6 ф., ср. а на четврть године 3 ф. ср. Цѣна е за Србію 52 кр. ср. годишнѣ; 26 на по год. или 13 кр. ср. на четврть год. выша.

СВЕТОВИДЪ.

Число 15.

Обявленія пріймаю се у сваномъ езику. Одъ нетитъ врстр плаћа се 1вый путъ 4 кр., 2кі путъ 3 кр., а 3ій путъ 2 ке ср., поредъ штемпла одъ 10 кр. ср. — Учредничество налази се у Леополдштату, Моренгассе ч. 756, II бас. 1 кату врата 5.

ЦЕНТРАЛНЫЙ ДНЕВНИКЪ ЗА ПОЛИТИКУ И БЕЛЕТРИСТИКУ.

У Бечу, у Среду 21. Юлія 1854.

ТЕЛЕГРАФИЧНЕ ДЕПЕШЕ.

Линцъ 19. Юлія. Нѣно Велич. Царица стигло е у 6¾ сата у ютро на пароброду овамо у найповольніемъ здравлю, а после петъ минута Нѣг. Велич. нашъ свемилостивѣйшій Царъ сувимъ путомъ. Многочисленый народъ пріймио е Ньина Велич. безконачнимъ одушевлѣнѣмъ, и они су продужили путъ свой после седамъ сатій крозъ нашу варошь, коя е свечано накићена была, у Ишлъ.

Букурештъ. 22. Юлія. Русска войска, одъ прилике 100.000 людій яка, оставила е станъ кодъ Фратешти, и повлачи се сва у Букурештъ. Русски Официри казую, да ће ц. к. аустр. войска у Влашку доћи. Ноћасъ е прошло овуда више хиляда кола съ барутомъ и раномъ. (Eremden Blatt.)

Букурештъ 27. Юлія. Сва войска русска, коя стои кодъ Фратешти, узмиче хійтно у Букурештъ, а Турци ій юре подъ личнимъ предводителствомъ Омеръ Паше. Овде влада великій страхъ. (Presse) Лакше Пресо! Быт' ће тога манѣ!

Копенхагенъ 29. Изишао е уставъ кралѣвства. Државный Совѣтъ састои се изъ 50 членова, међу коима е 20 членова Кралѣмъ наименованы, а међу овима имаде опетъ 4 холштайнска члена. Ступи ће 1. Септ. у дѣйство.

Паризъ 29. Юлія. „Монитеръ" явля изъ Баіоне одъ 28. т. м. Поглавари покрета молили су Кральицу, да изиђе изъ палате а емствую, да ће ю народъ са страхопочитаніемъ пріймити.

Берлинъ 29. Юлія. Краль Португалскій и Войвода одъ Опорта одпутовали су юче у Готу.

Туринъ 29. Юлія. У Генуи было е юче 147 болестника одъ колере; 65 лица е умрло одъ нѣ. Колера се показала и у Ливорну, Флоренцу и Неаплу, особыто у овой вароши у страшномъ виду. Єданъ одъ убійца Графа Росси быо е 22. погублѣнъ.

Паризъ 30. Юлія. Монитеръ явля изъ Баіонне: Єдна прокламація Кральичина сазива кортесе. Милиція и нешто пешака чуваю стражу кодъ палате.

Трстъ 30. Юлія. Подписи на заямъ прешли су юче сумму одъ 10 миліона.

Паризъ 31. Юлія Ешпартеро е приспѣо юче у Мадритъ. Генералъ Диквеснъ умро е.

РАТНО ПОЗОРИШТЕ НА ЗАПАДУ.

Изъ Барцелоне одъ 26. Юлія являю, да ніе више миръ прекиданъ, кое се приписати има поведеню Генер. Капетана и гарнизону. Народъ изгледа съ повѣренѣмъ на долазакъ Генерала Донъ Мануела дела Конха. Оба Генерала стое у добромъ споразумѣню. Изъ *Париза* одъ 25. Юлія пишу „Об. нов." У Мадриту е истина буна легла, одкако е радикалацъ Генералъ Санъ Мигуелъ постао военимъ Попечителѣмъ, али е положенѣ еднако іоштъ врло озбильно. Трупе су се браниле у обште врло добро; ал' нису имале управе, барута, и леба, па су морале найпосле да попусте. Єдно оддѣленѣ одъ 400 людій затвори се у зданію поште, и одатле е давало три дана одпоръ, али найпосле морало се одъ глади и жеђи предати. Кральица Христина ніе оставила Мадритъ, него се налази у зданію Французскогъ посланичества.

Паризъ 28. Юлія. Изъ Мадрита допиру вѣсти до 24. Юлія. Тай данъ быо е доста миранъ. Неколико чета починило е данъ пре малу штету, но одборъ е 24. немире утишао. Црвеный барякъ, развіенъ бывшій на барикадама, изчезне, а кривци буду похватани. Неки су одъ тій, као што се каже, и стрелани. Вѣсть да су се Ешпартеро и Одонелъ поравнали, дѣйствовала е добро.

РАТНО ПОЗОРИШТЕ НА СѢВЕРУ.

На источногъ мору нема никаквы вѣстій одъ важности. То само потврђую, да се Флота Бомарсунду приближава, да се кадъ кадъ по гдикоя туђа лађа хвата, и да на суво излази гдикои матрозъ на Финландску обалу.

Изъ Аренсбурга, главне вароши острова Єселъ на улазу залива Ригайскогъ, явлаю одъ 18. Юлія: Ютросъ се появила спрама Пидулскогъ пристаништа єдна енглезска парна фрегата. Затимъ се появе доцніе мало, четири енглезске шайке са 400 людій, те се искрцаю у пристаништу Колинга, и стану подъ оружіемъ на суву землю у редъ. Друго число непріятеля заузме међутимъ четири лађе, кое су у пристаништу лежале, у вредности одъ 3000 ср. рубаля. Оне су принадлежале Арендатору Спаилука Едуарду Полу. Воинство поседа опетъ у шайке, и отиде са отетимъ лађама у правцу према острову Филсандъ. Све се то свршило за полъ сата. Доцніе се появила іоштъ єдна фрегата.

ПОЗОРИШТЕ РАТА НА ЮГУ.

По телегр. извѣстіяма изъ Букурешта одъ 26. Юлія отишао е Б. Будбергъ са великимъ Логотетомъ Јоанидесомъ и Генер. Лайтнантомъ Непокочинскимъ у Фратешти. Увѣраваю, да су позвани у совѣтъ, како да се повуку Русси изъ Фратешти, и да заузму станъ измеђъ Аргиша и Судара. Турци стое еднако у Ђурђеву у одбранителномъ положеню. Военисборови, кои су у Слатину и Ремникъ послани были, сачинява ће аріергарду русску, противъ Турака, ако бы изъ мале Влашке продрли.

— Юлія 8 и 9 прошло е крозъ Галацъ 95 тежки топова одъ обсаде Силистріе. Уједно дошла е была и русска подунавска флотица, састоећа се изъ два убойна пароброда, 9 шайкій и неколико товарны лађій. Десна обала Дунава ніе іоштъ напуштена, него напротивъ тому држи Генералъ Ушаковъ Тулчу запремлѣну, а мостъ кодъ Исакче ніе быо іоштъ развалѣнъ. Ова ће се позиція по свой прилици држати, докъ се неизселе Бугари изъ Добруче у Бессарабію. 10 Юлія прошло е више него 1000 Фамилія са слинимъ пртлягомъ и чордама у Галацъ. Люди су се разговарали бугарски, говореći, да ћеду сви православни. Христяни Добручу да оставе, и у Руссію да се преселе. *Число изселѣнка може досадъ до 150.000 людій са ½ миліона марве свакогъ рода износити.* (Вѣсть ову „Triest. Zeit." о многочисленомъ преселеню Бугара неналазимо у ніедномъ Бечкомъ листу, вальда е негодую.)

— Изъ Одессе являю одъ 21. т. м. Има неколико дана; како е пукао гласъ, да е Генералъ Князъ Бебутовъ Турке кодъ Карса побѣдио, но званично ніе о томъ іоштъ ништа познато 11. Юлія узбунили су се топціе наше, на гласъ да се непріятельска лађа єдна приближава, али се наскоро показало, да е „Владимиръ" быо, доносећи депеше Княза Менчикова за Генерала Гувернера Аненкова. Иста е лађа крстарила по црномъ мору до ушћа Дунавскогъ. Пре неколико дана крстаріо е „Елбрусъ" до Батума, и ухватіо три турске товарне лађе, одъ коы е две упропастіо.

(После писма.) Овай часъ чуемо приличну грмлявину топова у правцу са Араковомъ. (Oest. Corr.)

— Изъ Оршаве являю одъ 25. т. м. да е 23. т. м. сборъ Турака у Никополь ушао, и да е продро до села Лада, шестъ миля одъ Букурешта, и нигди ніе нашао непріятеля. Видинска извѣстія являю то исто съ додатсомъ, да измеђъ Никополя и Русведе такође турске колоне свакій данъ правилно пролазе.

О побѣди Генералъ Аћутанта Княза Андроникова у Азіи, имамо писмо изъ Ерзерума одъ 18. Юлія: Русска войска прешла е границу на два мѣста, кодъ Гумри са 25.000 войника и 80 топова, и кодъ Сурсуне са 15.000 людій и 30 топова. *Хуршидъ* Паша труди се са 45.000 войника да осуети саединенѣ обе войске. Бытке ніе было, ал' неће изостати.

Телегр. вѣсти изъ *Букурешта* одъ 27. Юлія повтораваю, да обе войске кодъ Ђурђева една на другу мотри. Изъ С. Петербурга стигле су скоротече са депешама. И една и друга войска рекогносцира непрестанно, и помало ћарка. Князъ Горчаковъ предводіо е 16. 19 и 23 Юлія воинство за рекогносцираньѣ лично. Линія на Аргишу еднако се у-

тврђуе. Фаластокъ на састанку рукава Аргишкогъ ограђуе се шанцевима.

„Аустр. корешп. доноси изъ приватногъ извора изъ Букурешта одъ 25 т. м. слѣдуюћу вѣсть. „Ген. Аѣутантъ Нѣг. Вел. Имп. русскогъ Адлербергъ стигао е юче овамо, и отишао одма Князу одъ Горчакову, посеѣи му безъ сумнѣ важне заповѣсти одъ рускогъ двора. Мыслимо да ћеду имати миръ за предметъ, и да се тичу оставляня Княжества. На очи гледъ радостногъ очекиваня тогъ изчезава породивша се съ друге стране брига, да е Князъ Горчаковъ заповѣсть добыо, Турке са свомъ снагомъ преко Дунава преюрити. У обште е миръ на едной и другой страни. Турци су се у Слобосіи зашанчили, и чини се, да неће да излазе изъ одбранителногъ положеня свогъ, као што ии Руси неће да нападаю. У Слатину отишло е неколико баталіона у помоћь.

— На заповѣсть Нѣг. Вел. Цара русскогъ држани су 20. Юлія у свима црквама у Букурешту по княжеству и по Руссіи парастоси за погинувше предъ непріятельомъ войнике русске. Парастоси држа ће се одсадъ свакогъ мѣсеца.

Изъ *Галаца* являю вѣсти одъ 22 т. м. да усредоточенѣ воинства кодъ Калараша еднако трае. Кодъ Обилешта прави се станъ за 5000 пѣшака и ловаца.

Преко одъ Хирсове кодъ Ораса разполаже се воинство. Юлія 21 были су градови у Добручи іоштъ у русскимъ дукама.

У *Варни* праве Французи ревностно бедеме око града, а Енглези поправляю насипе кодъ пристаништа. Баши Бозуци, кои се у Варни налазе, причислѣни су савршено пѣшачкимъ и коняничкимъ сборима саединѣне войске. Европейци су пометани за Официре. У Варни започео се телеграфъ правити. За шестъ неделя мисле да ће до Шумне готовъ да буде.

Изъ *Шумне* одъ 19 т. м. являю, да су Турци одъ главне войске, добыли заповѣсть преправно се држати, да у свако доба къ Дунаву поћи могу.

Солдатенфрайндъ одъ 2. Авг. (п. р.) явля: По непосредственимъ вѣстима са ратногъ позоришта на Дунаву, допирућимъ до 26. т. м. у вече, ніе на цѣлой линіи никакве битке было.

Юлія 16 предузео е Князъ Горчаковъ промотренѣ са две рег. коняника изванъ домашая топа. Турци отворе доста живу ватру, но ніе могла приближеной свити (воинство е остало натрагъ) никакву штету да нанесе, само е Графъ Орловъ-Демидовъ и Генер. Бутурлинъ лако ошинитъ.

Юлія 21 учине Турци промотренѣ, али изванъ линіе своы форпошта нису стели се едважити. Изъ свега се види, да 40—50.000 Турака држе позицію измеђъ Ђурђева и Слобосіе. Моста немаю, него врелазе на чамци. Стране войске нема.

За садъ стои тврдо, да русскій вождъ покрете чини изъ други узрока; кои су Турцима непознати. О страху у русской войски, нема говора. Русске силе велике дѣйствуюће войске имаю средоточіе у Кишеневу. Резерве стое на Днѣстру у Мохилеву. Одъ Кишенева до Галца, Одессе, и Чрновице разстояніе износи 15 геолраф. миля. На ове три точке има Кн. Горчаковъ обратити пуну позорность, као што веле, да му е Ген. Аѣут. Адлербергъ заповѣсть донео.

Страна войска намѣрава ударати на Севастополъ и спрема се веѣъ 2 мѣсеца. То іой е последній трумфъ у овой години. Ако іой намѣра за рукомъ испадне, задаће Руссима дубоку ранну, ал' ако се ньіова флота безъ успѣха у Босфоръ п вуче, то ћеду быти морално горе поражени, него Русси, кадъ су Силистрію напустили были.

ВѢСТНИКЪ.

У *Бечу* 30. Юлія. Изъ *Цетинѣ* добыли смо приватно писмо одъ 8. (20.) Юнія, у комъ тамо жале, што смо у ч. 9. пріймили дописъ еданъ изъ Котора ради случая у Острогу, кой се за измишлѣнъ проглашуе. На ово имамо у кратко примѣтити, да нисмо могли другчіе радити, него реченый дописъ пріймити, едно зато што Црногорскогъ дописника немамо, (него ако ће г. писацъ быти, и црногорске интерессе бранити) пакъ су редки дописи о Црной Гори, друго зато што е аустрійскій интересъ захтевао, пріймити дописъ потврђенъ доцніе самомъ „Ау. корешп." одъ лица, кое аустрійско покровителство у пуной мери ужива. — Шта ће да ради Учредникъ измеђъ две ватре? Паметъ га вуче на едну, а чувство на другу страну. Све што смо учинити могли, было е то, да смо дописъ *преполовили*, и одбацили оно, што е противъ Нѣг. Свѣтлости Княза увредително написано было. Па шта е было слѣдство? За неколико дана узавреле су све иноплемене новине, доносеѣи она и іоштъ гора извѣстія, коя смо мы одбацили. Ако е дакле іоштъ што годъ остало, што е увредително, и што се тамо недопада валяло е пре свега опроврженіе Световиду послати, пакъ ако онъ непріими, *онда* текъ у друге новине послати. Тко другчіе суди, тай непознае околности, и мисли да излази Световидъ подъ Орловимъ Кршомъ! Излази подъ Орломъ, ал' са скршени крили! А правителству Црногорскомъ повторавамо предлогъ, некъ заведе собствену кньигопечатню и црногорске новине, да независи и у томъ смотреню одъ заграничія.

* Нѣно Велич. Царица одпутовала е прекюче 28. Юлія у ютро одавде у Ишлъ, куда е предъ вече и Нѣг. апост. Велич. одпутовати изволило.

* Високо Попеч. просвете рѣшило е, да е довольна посѣта четири гимназіалны разреда за ниже медицинско-хирургично теченіе науке и за Фармацію.

* „Wien. Zeit." опровргава вѣсть, о бывшой за Руссе несреѣной битки кодъ Фратешти, у коіой су, рекоше, Русси 23. т. м. „тотално" потучени. „Дознаемо," вели W. Zeit. „изъ поузданогъ извора, да су данасъ изванреднимъ скоротечомъ донешене обширне депеше изъ Букурешта одъ 23. т. у вече, и телеграфичне депеше одъ 26. т. м, кое ни речи не садрже о буди каквой битки. По стигавшимъ извѣстіяма дознаемо напротивъ іоштъ, да се Турци до 25. т. у вече изъ Ђурђева ни помолили, нису, слѣдовательно пису ни Русси имали никакве битке." Мы смо то лажно извѣстіе у ч. 14. међу „телегр. депешама" по „Presse и Fremden Bl." такође саобштили, и изворъ башъ зато навели, да се осрамоте едне и друге новине, ако имъ се непотврди вѣсть, или напротивъ, да имъ на честь служи. Добро смо чинили съ наше стране, што смо таки пометали вопросителне знаке (?) и тимъ подозреніе наше изразили.

* Нар. Нов. являю: Концемъ мѣсеца Юнія престао е излазити часописъ „Правникъ" што га е крозъ по другу годину издавао и уређивао г. Мато Мразовићъ, Одвѣтникъ.

* Долазакъ Краля Португалскогъ у Бечъ пріявлѣнъ е предварително за будућій четвртакъ.

* Воено географично заведеніе обявило е, издати земльовидъ Руссіе са военимъ друмовима. Цѣна му е 14 ф. ср,

* Г. Ф. Ц. М. Баронъ Хессъ очекуе се овде у петакъ или Суботу да доће.

* Князъ Панкраціевъ стигао е изъ С. Петербурга съ депешама.

* Русскій Посланикъ Князъ Горчаковъ дао е прошасте суботе у Хицингу у Домаеровой Касини членовима русскогъ посланства, обѣдъ.

* „Обште нов." доносе изъ Беча и Берлина сложанъ гласъ, да е русскій одговоръ на аустрійско предложенѣ, одъ стране Бечкогъ Кабинета дворовима у Лондонъ и Паризъ, съ препорукомъ да се пріими, спроведенъ.

* По писмама изъ Цариграда, дознаемо, да е отишло много велики чамаца са 3000 турски войника у Варну, опредѣлѣни по свой прилици за ушће Дунавско. Преговори у смотреню Грчке іоштъ нису окончани. Порта захтева удовлетворенѣ и подпуно плаћанѣ трошка за 40 дана, иначе ће да узме едну часть Грчке у залогъ. Очекуемо тога ради прокламацію едну одъ стране Турака.

КРУНОВИНЕ.

У *Загребу* 29 Юлія. На донашню годишньицу жалостне успомене одъ 1845 године обслужаване су у овдашньой горньоградской цркви св. Марка, обичне свакогодишнѣ задушнице у назочности многобройнога пука свакогъ станя.

— Дана 1. Аугуста отвара се у Шплѣту брзоявный уредъ за опреманѣ државны и приватны депеша. До юче подписано е у Хрватской по стигавшимъ извѣстіяма 1.600.000 ф. займа.

Трстъ 29. Юлія. (Седмично извѣстіе.) У колон. еспапу ніе было никакве раднѣ збогъ непостояногъ курза. Памукъ слабо. Пшеница, премда ефтино, слабо е пролазила. Кукурузъ е имао цѣну. Бадемъ такође, али га ніе нитко тражіо. Суво грожђе добре сорте было е на цѣни. Зейтинъ слабо пролази, но држи се. Вѣсти изъ Апуліе нису поспѣшне за маслинке. Сарделе и сумпоръ— утврђена цѣна. Вуна и свила слабо пролази.

Воспитателный домъ за женску младежъ у Бечу Госпоѓе Демергелъ.

(Свима пріятельма доброгъ воспитанія женскогъ, некъ е препорученъ.)

О успѣху науке у преднаведеномъ дому нађо смо у Fremd. Blatt-у, као што се чини справедльиво извѣстіе, одъ стране непознатогъ едногъ пріятеля младежи. Оно гласи овако:

У Вторникъ 30 Мая обдржавао се явно годишньій испытъ у *дѣвоячкомъ учебномъ и воспитательномъ заведенію* Госпоѓе *Маріе ванъ Демергелъ* (Ердбергъ, Главный друмъ, брой 106.) Ту ніе было трепетльике ученогъ знаня, коя бы варала око онога, кой ніе вѣштъ Учитель, него зрелогъ плода озбильногъ теженя и дѣланя. Многочислени предмети были су: религія, езикъ и кньижество нѣмачко и Французско, земльоописаніе света и отечества, стара и нова исторія, рачунанѣ изъ главе и на тафли, естественица и физика. Изъ овы предмета чинили су се испыти одъ раногъ доба па до мрке ноћи. Пытаня предлагали су несамо Учительи него често и присутствуюћи *посѣтительи*, и то *тежка* вешчствена пытаня. Одговори на предмете изъ сваке струке были су врло повольни, и збогъ бистре краткоће за удивленіе добри. Хорално пѣніе, рисованѣ и краснописи образовали су зналце врло са показанимъ резултатомъ. Многочислене женске послове различногъ вида, врло лепо и вкусно израђене, ніе могао долеподписаный да пресуди, еръ такве послове неразуме. Али су ій прегледале многочислене госпоѓе, међу коима е было, као што се чини, добры зналица, и оне су се врло похвално изразиле. Пречестный Конз. Совѣтникъ *Гецъ* и ц. к. Школскій Совѣтникъ *Бекеръ* почествовали су испытъ до свршетка нѣговогъ присутствіемъ своимъ. При концу испыта одпояла се народна пѣсма царска, сложно и сладкозвучно. Што пакъ срдце правогъ пріятеля младежи тѣши и радостю обузима, то е быо видъ *правогъ, пріятногъ, Фамиліярногъ живота*, кои се примѣчавао на свакомъ члену заведенія. Савиле се любке кѣерке око любиме матере, учительке заведенія.

Честь *материнской* управительки таквогъ заведенія!

Еданъ пріятель младежи.

Примѣтба. Пре десетакъ дана имали смо прилику у Ердбергу (предградію у Бечу) посѣтити гореописано заведеніе, кое намъ е г. Демергелъ, Профессоръ Франц. езика на Терез. Академіи показати изволіо. Посѣтили смо салу гди девойчице обѣдую, собу у коіой 23 девойчица (више ій нема) женске послове одправляю, собу са фортепіяномъ, на комъ е дѣвойче едно вешто свирало, салу са библіотекомъ, собу за болестнице, спаваћу собу и пр. и нашли смо све чисто и у прекрасномъ реду. Кућа имаде мирно положенѣ съ изгледомъ на пратеръ, и малу, но прекрасну башту. Одъ послова дивили смо се само краснописима, више нисмо видили ништа, еръ е было по подне, и дѣвойчице су све за еднимъ столомъ радиле различне послове женске, подъ надзираніемъ г. Демергелъ. О вредности ученя и нѣговогъ начина неможемо ништа рећи, то е ето горе изложено, ал' што се тиче *споляшности*, можемо обратити вниманіе свакогъ оногъ, кой кѣери у Бечъ на воспытаніе шалѣ, или послати жели, нека се найпре лично увѣри о стању горенаведеногъ заведенія, пре него што потражи друго какво, еръ ће несамо скупо плаћати воспытателномъ заведенію другомъ, него ћеду му и кѣери получити више театрално него *кућевно* воспитаніе. Изъ овогъ заведенія изишло е и изъ южны краева наши неколико ученица, нарочито Бояркиня: Бранковани, Кантакузено и пр. ал' ніе на жалость ни една *Србкиня!* Време е, да отмѣнни Србльи чешће овамо кѣери свое на воспитаніе шилю!

Учредникъ.

ЗАГРАНИЧІЕ.

Црна Гора. „Agr. Zeit" доноси вѣсти о Црной Гори одъ 18 Юлія: 15. Юлія быле су побунѣне нахіе са три стране обколѣне, тако да су само са Спужомъ саюзъ имали. Бунтовници нападну на Загарацъ, гди е Кн. Данило са 11 топова и 3000 убойника стаяо. Бывшій Срдаръ Рамо Бошковићъ, одговарао е бунтовнике, називаюћи ій издайницима, еръ су съ Турцима у преписки стояли. Нѣгово се слово допадне народу, и бунтовници се потуку измеђъ себе, тако да су бунтовници 4 човека убили, главе имъ одсекли, и у Спужъ побегли. Съ ньима су избегле и ньіове Фамиліе. Ето тако жалостно скончао се Попъ Ђоко, Попъ Ристо, Видо Бошковићъ и Блажъ Мартиниćъ. Оставише сво благо и иманѣ свое, и падоше као жертва необузданы страстій.

Юлія 16. изяви Рамо Бошковићъ са депутаціомъ изъ 50 лица састоećомъ се, да се безусловно подчинява Кн. Тако дакле поврати се миръ у Бѣлопавлићи опетъ. Погинуо е синъ Попа Ђоке, и садъ се чине строги испыти противъ поглавара Брђана. Очекую се нова погублѣня и одузиманя своине. Међутимъ была е нека контрибуція наложена, те су фамиліе бунтовника морале дати десетакъ у овцама, козама и т. д. Изъ испыта дознало се веле, да е буна подпомагана одъ стране Османъ Паше (?) изъ Скадра, еръ е два дана пре тогъ, умножіо быо савъ гарнизонъ по градови, да лакше бунтовнике подпомогне. Князъ Данило прешао е у Оріову Луку изъ политичны и стратечигны узрока, и захтевао одъ заповѣдника Спужа, да му бѣгунце изда.

Турска. Изъ *Цариграда* стигла е овай часъ вѣсть, да е Маршалъ *С. Арно*, коега е положенѣ свакій данъ мучніе было, лишенъ врховногъ заповѣдничтва надъ французскомъ войскомъ у Турской. Кажу, да е узрокъ тому неспоразумлѣнѣ са Принцомъ Наполеономъ, и друга важна призрѣнія. Докъ се ненаименуе послѣдователь, прійми ће дужности врховногъ заповѣдника войске найстаріи Генералъ.

Италія. Као што „Gaz. di Parma" явля, остало е у последньой буни у Парми 10 людій мртви, а 7 е раннѣно. Число уапшены износило е до 22 Юлія веćъ 84, но еднако се изтражую кривци и затвараю. Два войника Пармазанска нису хтели да пуцаю, зато буду ухваćени и военимъ судомъ на смрть осуćени.

Французска. Пре одлазска свога у Біарицъ пріймио е Царъ Посланика Абделъ Кадеровогъ кой е довео прекрасна три арапска коня на поклонъ. Царъ му е поклоніо златну бурмутицу съ написомъ царскогъ имена и діямантима украшенъ. Французска лађа „Нарвалъ" коя у грчкомъ табору крстари, спалила е у заливу Скала Нова две разбойничке лађе.

Изъ Гибралтара одъ 10. Юлія являю да е Французска лађа Периклесъ при пловеню изъ Бордоа за Цариградъ кодъ Малаге съ еднимъ паробродомъ сусрела се, и удавила. На ньой е было ратны потреба и 2 миліона Франка.

Енглезска. Познато е, да су Черкези за добро нашли, подпору западны сила на учтивъ начинъ одбити. О тому се поговарало много у Лондону, и да е Уркварт тай совѣтъ учиніо. Уркварт нетаи стварь нимало. него вели, да е окружнимъ писмомъ писао свима племенама, кои съ ньиме толико година веćъ у пріятельству стое, и заклиняо ій, да одбію помоćь, кою имъ Енглезска подноси.

Прайзска. *Берлинъ* 29. Юлія. Изъ поузданогъ извора саобштава Ostd. Post у ч. 177 слѣдуюћу важну вѣсть. Юче е овдешнѣмъ Французскомъ и енглезскомъ посланичеству саобштено предварително извѣстіе одъ стране ньіовы правителства у смотреню захтеваня, да се изразе, подъ каквимъ бы условіяма желили, у нове преговоре да ступе. Ова условія даю се на петъ точака свести 1) Неодложно излазенѣ изъ подунавски княжества 2) Обште покровителство надъ подунавскимъ княжествама оставляюћи Аустріи извршителну власть. 3) Обште покровителство надъ турскимъ подданицима, кои нису Мухамедове вѣре, у смислу Бечке протоколе одъ цвѣтне неделѣ. 4) Слободна пловитба на Дунаву и црномъ мору и отворанѣ слободногъ и военогъ пристаништа, за кое ће се доцніе мѣсто назначити. (Севастополъ?) и 5) пакнада военогъ трошка. Ова обява важна е по тому, што назначава, да ће формалный одговоръ те точке садржавати, и што се види, да су западне силе наклонѣне, у преговоре ступити. Дописникъ вели, да су та захтеваня умѣрена, еръ (?) нема спомена о уступляню Кримма и Финландіе, о пораженію Севастопола и пр.

Азія. *Смирна* 19. Юлія. Наше се побояванѣ испунило. На Французскомъ пароброду „Египту" заиста се колера появила. Она бѣсни садъ у Галиполю, гди се изкрцаваю Французски войници. Свакій данъ се разболу 30—40 лица. Шпекуланти и набавлячи бегаю, и враћа се гдикои сиромашніи него што е дошао. Веćій е страхъ одъ колере него одъ рата. Карантини ступише опетъ у дѣйство. У слѣдству тога недолазе више Лойдове лађе овамо, да небы збогъ мале хасне десетъ дана контумацирале. Порта е забранила извозъ жита. Премда е она раз-

личнимъ посланицима саобштила, да е по внутреньости землѣ забранила само купованя подъ капару, ипакъ е забранѣнъ преношай изъ едне области у другу. Кодъ насъ е дакле при свемъ тому, што е рана добро родила скупоћа, и ока брашна стои 2 ¾ паре За овай паръ истина имамо жита довольно за нашу піяцу, али е потрошакъ ⅔ већій чрезъ иностранy войску наступіо, пакъ су уговори начинѣни, да имъ се рана прибави. У слѣдству ове художествене скупоће скупило се юче неколико хиляда жителя предъ конакъ Исмаилъ Паше, захтеваюћи да се разпусти мецилисъ, еръ се небрине нимало за народъ, и да се новъ мецилисъ састави. Гувернеръ затвори се у свой сарай, да непредстане народу. Сутра данъ опадне цѣна найболѣмъ брашну на 1 ¾ паре, и буде доиста новъ мецилисъ наименованъ.

Изъ *Цариграда* чуемо, да влада у помоћной войски великій поморъ. Уновой болници на великой піяци леже 1200 болестника одъ врућице.

Америка. Изъ Гватемале 1. Юнія пишу: У смотреню политичны новости іоштъ е найважніе, што већа часть државе изражава се за вѣчито предсѣдательство Карере, и да право има, наслѣдника наименовати. У некимъ прошеніяма стояло е и то, да се прогласи особа Карере за свету.

Жалостна су появлѣня скакавци, кои савъ кукурузъ изедоше, па се већъ и вароши приближише. Бадава е было ловъ, огньострой (Feuerwerk) и прошенціе противъ ньи. Неповольни гости осташе на мѣсту, и поедоше велику часть усѣва. У слѣдству тога купило е Правителство жита, да побіе цѣну на піяци, коя износи 5 долара за центу жита. Јоштъ горе вѣсти стижу изъ други држава. У Хондурасу влада збогъ скакаваца башъ гладъ. Непрестане буне и ратови сатарише землю нашу іоштъ већма. Сѣверо — американско двужство добыло е едва еданъ путъ потврђенъ уговоръ са правителствомъ Хондураса у смотреню гвозденогъ пута измеђъ Омое на атланскомъ, и Конхагуе на тихомъ океану. Трошакъ ће да износи 15 миліона долара и дѣло ће 8 година да трае.

Изъ Никарагуе стижу такође ратожельне вѣсти, и проричу, да неће дуго обстати садашнѣ правительство.

ТРГОВИНА.

Пешта 29. Юлія. Куделя Апатинска. Ове седмице продано е неколико стотина центій суровогъ еспапа по 18—20 ф. цента за заграничіе. Оштрлясте куделѣ по 26 ½—27 ф. Цѣна опада збогъ нове куделѣ, коя е у свакомъ обзиру добра. *Сурове коже* слабо су пролазиле. Цѣна е остала доста постояна Данасъ се продаю воловске и кравлѣ коже паръ по 25 ф.—30 кр, и 16—18 кр. Телеће коже опале су, и цента се продавала по 68—70 ф. съ главомъ, а безъ главе 73—74 ф. коньске коже по 5 ½—8 ф. паръ.

Восакъ. Мало е дошло и савъ е прошао зато га и има мало. Захтеваю 110 ф. одъ ц.

ЖИТНА ТРГОВИНА.

Новый Бечей 27. Юлія. Збогъ многе кише ніе башъ нова пшеница найболя и найтежа. Данасъ важи ваг. 85 — 88 ℔. Пре конца Аугуста едва ће се рана сва скинути и свезти. Найбольи кукурузъ непролази ни по 3 ф. ваганъ.

Вел. Бечкерекъ. Збогъ слабе раднѣ цѣна е опала. Продая ограничена е само на варошку потребу. Нова пшеница пролазила е доста скупо, пшеница по 5 ф. 12 — 18 кр. ечамъ по 2 ф. 6 — 12 кр. ваганъ. Очекуемо обилну жетву зоби и кукуруза. Репица едина кодъ насъ е зло родила.

ЖИТНА БЕРЗА.

29. Юлія. Пшенице Банатске у мѣсто Виселбургъ 14 ф. — 17 ф. 30. кр. Кукурузъ транзито 8 ф. 18 кр. ражь мац. у Бечъ 13 ф. Зобь транзито 7 ф. 15 кр. до 7 ф. 24 кр. Продано е 30.000 ваг. пшенице.

БЕРЗА.

У *Бечу* 1. Августа Злато 29 — 29 ⅛
Сребро 23 ½ — 24

СТАНѢ НОВАЦА У ТРСТУ 31. ЮЛІЯ.
Ц. дукати 5 ф. 48 кр. сребро 22¼—22¾ %
Шконто 5¼ — 5 %

ОГЛАСИ.

(2—5) **Павелъ Радосавлѣвикъ,**

Грађанскій кроячъ у Бечу,

у Леополдштату, у Таборской улици Н. 318 препоручуе свима купцима, како доле обытавајућимъ, тако и онимъ у Бечъ далазећимъ, свое стоваришите готовы альина у мало и у велико за лето и за зиму, за господу и за децу по найновиіой моди и умѣреной цѣни. Особыто препоручуе се православномъ Свештеиству за наруч. бине свештенички одѣянія.

ОГЛАСИ.

(4—4) **ПРАВИ САЙДЛИЧЕВИ ПРАШКИ.**

Главный е магазинъ за разпошилянѣ по свомъ царству у Бечу.

У апатеки кодъ беле роде тухлаубенъ бр. 562.

Прави ови Сайдличеви прашки, кои изврстно дѣйствую, и нротивъ сваке теготе у утроби и противъ различны други болестій номажу, пролазе како у престолномъ граду, тако у свима провинціяма царскимъ и у сусѣдномъ заграничію сваке године стотинама хиляда кутія, те тако одъ стране поштоване публике изъ дана у данъ све веће уваженіе получаваю. По вишегодишнѣмъ искуству найбольи наши Лѣкара, помаже прашакъ овай противъ запеклости (или тврде нарави) противъ несваримости, шулѣва, слина (шлайма) противъ грчева у стомаку, несвестице, навальиваня крви и противъ различиты женски болестій. Често помогне прашакъ овай одма, а на свакій начинъ отлакшава знаменито оному, кому одъ многогъ седени душа или тѣло клоне.

Тко желі праве Сайдличеве прашке имати, нека се изволи у наплаћеномъ писму обратити *На Госп. А. Мола, Апатекара кодъ беле роде* у Бечу, или на доле назначене куће.

Єдна кутія са описаніемъ на нѣмакотъ єзику, како да се прашакъ узима стои 1 ф. 12 кр. ср. На захтеванѣ да ће се описаніе безплатно на мацарскомъ, србскомъ и хорватскомъ єзику. Одъ две кутіе манѣ се номоже послати. Наручбине изъ свію круновина найбржимъ се начиномъ одправляю.

Тко 12 кутія наручи, добыя 20 % асне.

У *Араду* кодъ Тонесъ и Фрайбергеръ. *Бану* Бартовића Апатекара. *Белой Цркви* Ваславица. *Беликомъ Бечкереку* Фромбаха. *Вараду* А. Янки. *Вуковару* Челиковића. *Земуну* Трешчика Апатекара. *Илоку* Плеса, Апатекара. *Липи* Деско. *Новомъ Саду* Гроздановића. *Бечею* Бизека. *Оравици* Бинтингера. *Панчеву* Петра Кранчевића. *Пешроварадину* Юнгингера и ортака. *Сегедину* Файфера и ортака. *Сомбору* Л. Штайновогъ сина. *Темишвару* *Чегледу* А, Кристофа. *Чонграду* И. Марсића.

☞ Славный народе Србскій!

Молимъ те, да праве ове Сайдличеве прашке изъ *прве руке Апатеки одъ роде у Бечу*, наручишъ, еръ су они сви са правимъ подписомъ г. А. Мола снабдѣвени, како да нитко не промѣни прашке те са многимъ таквимъ али лажнимъ прашкима, кои често кодльиву смѣсу какву садрже.

Учредникъ и издаватель Александеръ Андрићъ. — Тискомъ Єрменскогъ монастира.